

**Ключови индикатори за изпълнение на политиките и целеви стойности
за периода 2026 – 2028 г.
на Министерството на труда и социалната политика**

С Решение № 780 на Министерския съвет от 03.11.2023 г. за изменение на РМС № 52/2022 г. за утвърждаване на класификация на областите на политики/функционалните области и бюджетните програми от компетентността и отговорността на съответния първостепенен разпоредител с бюджет, чийто бюджет се включва в държавния бюджет, с изключение на първостепенните разпоредители с бюджет по бюджетите на Народното събрание и на съдебната власт, за периода 2026 - 2028 г., програмният бюджет на МТСП е структуриран в 6 политики, за които са изведени съответните ключови индикатори и целеви стойности за тяхното изпълнение.

I. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ПАЗАРА НА ТРУДА, СВОБОДНОТО ДВИЖЕНИЕ НА РАБОТНИЦИ И ТРУДОВАТА МИГРАЦИЯ

• *Кратко описание на обхвата на политиката*

Пазарът на труда е изправен пред предизвикателствата на нарастващите технологични иновации, икономически натиск, финансови ограничения и нови работни места. Продължава да се наблюдава несъответствие между търсени професионални характеристики на лицата от страна на работодателите и притежаваните такива от търсещите работа лица, недостиг на работна сила в някои сектори на икономиката, вкл. и свързани с развитието на цифровите технологии и в същото време - голям брой на неактивните лица, в т.ч. младежи; неравномерно икономическо развитие на регионите в страната; влошена демографска характеристика на работната сила.

Стратегическите цели в областта на пазара на труда включват повишаване качеството на работната сила в контекста на дигитализацията на икономиката и зеления преход и подобряване адаптивността на заетите лица, повишаване предлагането на труд чрез насърчаване икономическата активност на населението, привличане на българи, живеещи в чужбина и подобряване достъпа до пазара на труда за работници от трети страни, и насърчаване на заетостта чрез създаване на възможности за интеграция на неравнопоставените групи на пазара на труда, вкл. лица с увреждания.

За подпомагане осигуряването на чуждестранна работна сила за българската икономика и реализирането на правото на свободно движение на работници в ЕС стратегическата цел в областта на свободното движение на работници и трудовата миграция е ограничаване на недостига на кадри за пазара на труда в България, чрез регулиране на трудовата миграция, както и чрез гарантиране правата на българските работници, упражняващи правото си на свободно движение и заетост в ЕС/ЕИП.

През периода дейността ще бъде насочена към осигуряване на работна сила за сектори и икономически дейности, където е идентифициран недостиг на кадри, като се използват възможностите за осъществяване на свободното движение на работници в ЕС и механизмите на трудовата миграция, включително чрез спогодби за регулирането ѝ.

Политиката в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудова миграция се реализира чрез ежегодно приемания Национален план за действие по заетостта.

Достигането на поставените цели в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудовата миграция ще се осъществява чрез изпълнение на комплексни действия в програма „Активна политика на пазара на труда“ и програма „Свободно движение на работници и трудова миграция“.

Отговорност за разпределението на публичните разходи за политиката

○ Консолидирани разходи по политиката, които ПРБ разходва пряко чрез бюджета и отговаря за разпределението/разчитането на разходи по други бюджети и ССЕС

Година	ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКА	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
	(в хил. евро) Код 1500.01.00	Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
Проект 2026	Политика в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудовата миграция	443 690,0	85 286,0	358 404,0	40 292,3	40 292,3	0,0	403 397,7	44 993,7	358 404,0
Прогноза 2027		344 325,1	83 325,1	261 000,0	38 331,4	38 331,4	0,0	305 993,7	44 993,7	261 000,0
Прогноза 2028		306 526,6	84 526,6	222 000,0	39 532,9	39 532,9	0,0	266 993,7	44 993,7	222 000,0

○ Информация за финансиране на дейности, услуги и други форми на въздействие за сметка на средства, които се планират и разходват по други бюджети и ССЕС в рамките на КФП, но не са от отговорност на ПРБ.

Прилагането на интегриран подход между отделните политики – икономическа, социална и политика по заетостта и свободното движение на работници е в основата на постигането на заложените цели. От значение за изпълнението на поставените цели в областта на политиката е конструктивният и ефективен социален диалог. Разкриването на работни места е в пряка зависимост от провежданата икономическа, финансова и данъчна политика. Осигуряването на качествена работна сила е свързано с провежданата политика от Министерство на образованието и науката. Намалване на регионалните различия в страната по отношение на заетостта и безработицата е в тясна връзка с изпълняваните политики от Министерство на регионалното развитие и благоустройството, както и с политиката за развитие на селските региони и за насърчаване на инвестициите.

По въпросите в областта на свободното движение съдействие оказват и структурите към министъра на труда и социалната политика – АЗ, ИА ГИТ, АСП, както и ДАЗД, а така също и други министерства и ведомства с компетенции в специфични аспекти в областта на миграцията (МВР, МВнР, МОН, МЗ, ДАБ, ДАБЧ, НАП, НСИ, НОИ, НЗОК и др.).

• Ключови индикатори за изпълнение и целеви стойности

Политика в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудовата миграция	Мерна единица	Целева стойност		
		Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028 г.
Наименование на индикатора				
1. Равнище на регистрираната безработица	%	5,6	5,6	5,6
2. Регистрирани безработни лица	ср. мес. бр.	160 000	160 000	160 000
3. Регистрирани продължително безработни лица	ср. мес. бр.	33 500	33 500	33 500
4. Регистрирани безработни младежи (15-29 години.)	ср. мес. бр.	17 900	17 900	17 900
5. Брой заети и безработни, включени в курсове за обучение на възрастни със средства от ДБ	брой	6 000	6 000	6 000
6. Брой наети на работа лица по програми и мерки	брой	6 000	6 000	6 000
7. Разрешен достъп до българския пазар на труда на работници - граждани на трети държави – положителни становища/разрешения: за „Единно разрешение за пребиваване и работа“, за упражняване на висококвалифицирана заетост във връзка с издаване на „Синя карта на ЕС“, за работа на командировани лица, за преместени по вътрешнокорпоративен трансфер и за сезонни работници. (минимален брой годишно)	брой	25 000	25 000	25 000
8. Регистрирана краткосрочна заетост на граждани на трети държави	брой	20 000	20 000	20 000

* Проектобюджетът за 2026 г. и актуализираната бюджетна прогноза за периода 2027-2028 г. са разработени при размер на минималната работна заплата от 620,20 евро.

1. *Равнище на регистрираната безработица*

Равнището на регистрирана безработица е важен индикатор за състоянието на пазара на труда. Съгласно методиката на АЗ, той представлява делът на регистрираните безработни лица от икономически активното население на страната (заети + безработни) във възрастовия диапазон 15-64 години, определено при последното преброяване (2021 г.). Равнището на регистрирана безработица измерва динамиката на процесите на пазара на труда, неговото моментно състояние и е индикатор за настъпващи промени. По него се определят сезонните тенденции и цикличност на процесите на пазара на труда.

2. *Регистрирани безработни лица*

Броят на регистрираните безработни и тяхната динамика, както в национален аспект, така и по региони, е индикатор за състоянието на пазара на труда и е ориентир за предлагането на работна сила. За да се изключат сезонните колебания, показателят се изчислява в средномесечен брой и се проследява на годишна база.

3. *Регистрирани продължително безработни лица*

Съгласно § 1, т. 2 от ЗНЗ „Продължително безработни“ са безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация в поделение на Агенцията по заетостта не по-малко от 12 месеца. Показателят се изчислява средномесечно, за да се избегнат сезонните колебания. Целта на този показател е да се следи ефективността от изпълнението на предприетите мерки по отношение намаляване на броя и относителния дял на продължително безработните с течение на времето. Наблюдението на този индикатор показва доколко са устойчиви резултатите на пазара на труда.

4. *Регистрирани безработни младежи (15-29 години)*

Показателят се изчислява средномесечно, за да се избегнат сезонните колебания. Във връзка с изпълнение на Гаранцията за младежта това е един от ключовите показатели на пазара труда, който се следи. Чрез него се проследява ефективността от прилаганите мерки, в изпълнение на Гаранцията за младежта.

5. *Брой заети и безработни, включени в курсове за обучение на възрастни със средства от държавния бюджет.*

6. *Брой наети на работа лица по програми и мерки*

Тези показатели за мониторинг са идентични за всички програми и мерки и се изчисляват с цел осигуряване на сравнимост на годишна база и между тях, за да се прецени доколко дадена програма или мярка е „работеща“ и приемлива в даден момент на пазара на труда и в този смисъл, дали ползите от нея за обществото са налични. Първичната информация се предоставя от Дирекциите „Бюро по труда“ чрез информационната система „Национална база данни на пазара на труда“. Информацията се обработва ежемесечно, като данните се отнасят за действащите програми и мерки през последния месец. При съществуващата информационна система наличната информация съдържа подробни данни за включените в насърчителни режими по ЗНЗ безработни лица и усвояването на средствата по всеки един от тях, както и групирани: по програми и проекти, по мерки за заетост и обучение и за обучение на възрастни.

Повечето от програмите и мерките имат специфични цели, като за отчитането на напредъка на постигането им, се определят допълнителни, специфични показатели. Те в най-пълна степен отразяват аспектите, които подпомагат оценяването на степента, в която се постигат целите на програмата /мярката /обучението на възрастни.

6. Показателите „Разрешен достъп до българския пазар на труда на работници - граждани на трети държави – решения: за „Единно разрешение за пребиваване и работа“, за упражняване на висококвалифицирана заетост във връзка с издаване на „Синя карта на ЕС“, за работа на командировани лица, за преместени по вътрешнокорпоративен трансфер и за сезонни работници.“ и „Регистрирана краткосрочна заетост на граждани на трети държави“, които показват реализацията на програмата „Свободно движение на работници и трудова миграция“, имат за

източник и се проследяват чрез деловодната система „АРХИМЕД“ на Агенцията по заетостта за издадените и предоставени решения за достъп до пазара на труда на работници-граждани на трети държави.

II. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ТРУДОВИТЕ ОТНОШЕНИЯ

• Кратко описание на обхвата на областта на политиката

Политиката в областта на трудовите отношения допринася за успешно функциониращ пазар на труда, основан на адекватна регулация на трудовите отношения, балансирана система за социална сигурност и ефективен социален диалог. Основните предизвикателства, които определят насоките за действие в областта на трудовите отношения са: новите тенденции в заетостта, свързани с атипични форми на трудови отношения, включително надомна работа, работа от разстояние и работа чрез предприятия, които осигуряват временна заетост, както и повишаващата се заетост в микро-, малките и средни предприятия; промените на работното място и възникването на нови професионални рискове; тенденцията към увеличаване и/или неравномерно разпределение на работното време и интензивността на труда; демографските промени и застаряването на работещото население. Важно значение имат и въпросите, свързани с улесняването на работодателите за изпълнението на законовите им задължения в областта на трудовите и осигурителните отношения и безопасните и здравословни условия на труд.

Стратегическата цел на политиката в областта на трудовите отношения на МТСП съчетава три основни стратегически направления: повишаване на качеството и сигурността на труда; гарантиране на адекватността и устойчивостта на пенсионната система и защита на правата на българите зад граница в областта на социалната сигурност. За изпълнението на заложената стратегическа цел се поставят пет оперативни цели:

- ✓ Защита на трудовите и социалните права на работниците и служителите и развитие на законодателството в съответствие с принципите за по-добро регулиране;
- ✓ Подобряване на условията на труд в предприятията и на мотивацията и производителността на работната сила;
- ✓ Повишаване на ефективността и ефикасността на контрола по спазване на трудовото законодателство;
- ✓ Гарантиране на социалноосигурителните права на гражданите и защита на правата на българите зад граница в областта на социалната сигурност;
- ✓ Усъвършенстване и развитие на социалния диалог и съдействие за уреждане на колективни трудови спорове.

Изпълнението на оперативните цели се осъществява чрез Програма 1500.02.01 „Осигуряване на подходящи условия на труд”.

Разработването и провеждането на политиката в областта на трудовите отношения се осъществява в сътрудничество с признатите за представителни на национално равнище организации на работодателите и на работниците и служителите. Принос в политиката има Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ чрез осъществяване на цялостен контрол за спазване на трудовото законодателство във всички отрасли и дейности в Република България. За постигане целите на политиката допринасят всички участници на пазара на труда.

Политиката се осъществява чрез финансиране от бюджета на първостепенния разпоредител Министерството на труда и социалната политика по Бюджетна програма "Осигуряване на подходящи условия на труд".

• Отговорност за разпределението на публичните разходи за политиката

- Консолидирани разходи по политиката, които ПРБ разходва пряко чрез бюджета и отговаря за разпределението/разчитането на разходи по други бюджети и ССЕС

Година	ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКА (в хил. евро) *Код 1500.02.00	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
Проект 2026	Политика в областта на трудовите отношения	48 346,4	18 346,4	30 000	16 301,2	16 301,2	0	32 045,2	2 045,2	30 000
Прогноза 2027		49 401,2	17 401,2	32 000	15 356	15 356	0	34 045,2	2 045,2	32 000
Прогноза 2028		23 401,2	17 401,2	6 000	15 356	15 356	0	8 045,2	2 045,2	6 000

○ Информация за финансиране на дейности, услуги и други форми на въздействие за сметка на средства, които се планират и разходват по други бюджети и ССЕС в рамките на КФП, но не са от отговорност на ПРБ.

• **Ключови индикатори и целеви стойности**

Политика в областта на трудовите отношения	Мерна единица	Целева стойност		
Наименование на индикатора		Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028 г.
1. Запазване под 12% на работещите при неспазени хигиенни норми в проверените предприятия с данни за условия на труд спрямо общия брой работещи в тези предприятия	% спрямо общия брой работещи в проверените предприятия	под 12%	под 12%	под 12%
2. Задържане/намаляване честотата на трудовите злополуки (ТЗ)	коэффициент на честота	под 1,00	под 1,00	под 1,00
3. Намаляване броя на трудовите злополуки довели до трайна неработоспособност или смърт	брой	под 120	под 120	под 120

Заложените ключови индикатори са в изпълнение на стратегическата цел на политиката в областта на трудовите отношения на МТСП: повишаване на качеството и сигурността на труда и защита на правата на българите в областта на социалната сигурност.

1. *Намаляване на дела на работещите при неспазени норми за условия на труд в проверените от инспекцията по труда предприятия*

Чрез този индикатор се извежда акцент върху превенцията по спазването на трудовото законодателство и в частност за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд по работните места в обектите за контрол. Изборът на този индикатор отчита изпълнението на задълженията на работодателите за осигуряване на подходящи условия на труд и възможностите за въздействие чрез методите на контрола по прилагане на законодателството.

2. *Задържане/намаляване честотата на трудовите злополуки*

Показателят се определя по коефициента на честота, установен като показател за отчитане на трудовите злополуки съгласно националното законодателство и Европейската статистика на трудовите злополуки (ЕСТЗ). Коефициентът на честота се получава, като се раздели броят на трудовите злополуки, регистрирани през отчетния период на средносписъчния брой на осигурените за трудова злополука лица през същия период и полученото частно се умножи по 1 000.

3. *Намаляване/задържане броя на трудовите злополуки, довели до трайна неработоспособност или смърт*

Показателят се определя като брой на злополуките, довели до трайна инвалидност или смърт през съответната година.

Както и показателят „честота на трудовите злополуки“, този показател е основен измерител на цялостния ефект от политиката в областта на трудовите отношения и ползите за обществото от нейното прилагане и позволява да се отчитат тенденции за:

- степента на професионалните рискове и повишаване на защитата на работещите;
- разходите, свързани с травматизма;
- осигурителната и застрахователната тежест и др.

III. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ И РАВНОПОСТАВЕНОСТТА НА ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ

- **Кратко описание на обхвата на областта на политиката**

Политиката по социално подпомагане е насочена към гарантиране задоволяването на основните жизненоважни потребности на хората, изпаднали в критична ситуация, като се прилага ясен, точен и обективно обоснован механизъм. За периода 2026 – 2028 г. приоритет остават оптимизиране на социалното подпомагане на уязвимите групи от населението, гарантиране на тяхната социална защита чрез по-добра целенасоченост на социалните помощи, повишаване ефективността на програмите и усъвършенстване на нормативната уредба в сферата на социалните помощи в съответствие с динамично променящите се условия на средата.

Стратегическите цели на политиката в областта на социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете са: оптимизиране на системата за социална подкрепа на най-уязвимите групи от населението; повишаване ефективността на програмите и дейностите за социално подпомагане и насърчаване на равнопоставеността на мъжете и жените различни сфери на обществения живот.

През 2023 г. в съответствие с приоритетите в социалната политика и желанието да се осигурява все по-добра социална защита на рисковите групи, както и в изпълнение на специфичните препоръки на Европейската комисия към България от последните няколко години за подобряване на обхвата и адекватността на схемите за минималния доход, бяха направени нормативни промени в периода 15.12.2022 – 02.06.2023 г., които засегнаха всички актове, свързани със социалното подпомагане - ЗСП, ППЗСП и Наредба №07-5/2008 г. за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление (Наредбата). Така се изпълниха ангажиментите по ПВУ във връзка с реформата на схемата за минимален доход. Помощите се обвързаха с линията на бедност, с което се увеличава техният размер, осигурява се регулярната им актуализация и се разширява обхватът на правоимащите. С приемането на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП) се гарантира прилагането на направените промени в Закона за социално подпомагане от влизането му в сила от 01.06.2023 г.

Месечните социални помощи през 2026 г. са обвързани с линията на бедност 390,63 евро и база за определяне 30% от тази линия, с което се създаде възможност за разширяване на обхвата на подпомаганите и увеличаване на размера на помощите в съответствие и с ангажиментите по ПВУ.

Съгласно издадена Заповед на министъра на труда и социалната политика № РД-01-212/09.07.2025 г. месечният размер на целевата помощ за отоплителен сезон 2025/2026 г. е определен на 62,04 евро или общо 310,20 евро за целия отоплителен сезон.

При планирането на този натурален показател следва да се имат предвид, както отчетни данни за брой подпомагани лица и семейства през предходния отоплителен сезон, така и данни за отчетена безработица, реализирането на програми и мерки за заетост, динамика в демографската структура на населението, увеличаване броя на лицата в нетрудоспособна възраст. Налице са предпоставки тенденцията на увеличаване на броя на подпомаганите лица и семейства да се запази и за бъдещ период. За отоплителен сезон 2025/2026 г. и прогнозния период до 2028 г. са отразени промените в линията на бедност, прогнозата за минималната работна заплата, увеличението на пенсиите и тяхното въздействие върху обхвата на програмата.

Политиката се реализира от Агенция за социално подпомагане чрез нейните териториални структури – дирекциите „Социално подпомагане“ и Регионалните дирекции за социално подпомагане, и от Фонд „Социална закрила“ в частта еднократни помощи по чл. 27, т. 1 от ЗСП и другите дейности и проекти за социално подпомагане.

Равнопоставеността на жените и мъжете е основополагащ принцип в обществото, като гарантира равноправно участие в създаването, управлението и потреблението на обществените блага и услуги. Политиката в областта на равнопоставеността на жените и мъжете има хоризонтален, междусекторен характер. Провеждането ѝ се основава на Закона за равнопоставеност

на жените и мъжете чрез интегриране на въпросите за равнопоставеността на жените и мъжете в отделните секторни политики.

- **Отговорност за разпределението на публичните разходи за политиката**

- Консолидирани разходи по политиката, които ПРБ разходва пряко чрез бюджета и отговаря за разпределението/разчитането на разходи по други бюджети и ССЕС

Година	ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКА	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
	(в хил. евро) *Код 1500.03.00	Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
Проект 2026	Политика в областта на социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете	301 099,5	216 912,5	84 187,0	38 560,6	38 560,6	0,0	262 538,9	178 351,9	84 187,0
Прогноза 2027		364 862,4	274 425,4	90 437,0	36 523,6	36 523,6	0,0	328 338,8	237 901,8	90 437,0
Прогноза 2028		348 369,4	274 431,4	73 938,0	36 529,6	36 529,6	0,0	311 839,8	237 901,8	73 938,0

- Информация за финансиране на дейности, услуги и други форми на въздействие за сметка на средства, които се планират и разходват по други бюджети и ССЕС в рамките на КФП, но не са от отговорност на ПРБ

За изпълнението на политиката по социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете, МТСП си сътрудничи и координира своите действия с различни институции – МФ, МОН, МРРБ, МП, МЗ, МИИИ, МЕ, МТ, МК, ММС, МОСВ, МЗХ, МО, МТС, МВР, МВНР, НОИ, НСИ, ДАБ, ДАЗД, Националната комисия за трафика на хора, АСП, АЗ, НСОРБ, КЗД, социалните партньори, неправителствените организации и др.

- **Ключови индикатори и целеви стойности**

Политика в областта на социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете	Мерна единица	Целева стойност		
		Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028 г.
1. Месечни помощи	ср. мес. бр. лица и семейства	67 148	67 148	67 148
2. Целеви помощи за отопление	бр. лица и семейства	415 808	415 808	415 808
3. Лица, бенефициенти на целеви социални програми и проекти в областта на социалното включване и социалната подкрепа	бр. лица	14 895	14 895	14 895

Тези индикатори отчитат непосредствените резултати (ефекти) от интервенцията за съответните преки адресати на социална подкрепа и на тази база позволяват да се оценява ефективността от провеждане на политиката по социално подпомагане, гарантиране на социалната защита на уязвимите групи от населението и осигуряване на достъп до ресурсите на обществото и участие в тяхното потребление за всички групи в неравностойно положение при съобразяване с конкретните индивидуални потребности на нуждаещите се с оглед осигуряването на качествена подкрепа. Заложените индикатори осигуряват прозрачност на изпълнение на политиката, финансов контрол и отчетност.

1. Месечните социални помощи допълват доходите на лицата до индивидуално определен диференциран минимален доход и се отпускат след проверка на техния доходен и имуществен

статус, възраст, семейно положение и здравословно състояние, трудова и учебна заетост. Като база за определяне размера на месечните помощи служи линията на бедност.

Специфичното при този натурален показател е, че той се планира както въз основа на отчетни данни за средномесечния брой подпомагани лица и семейства през предходна календарна година, така и на база отчетена динамика на различните групи подпомагани с месечни помощи лица, отчетена безработица в определени региони на страната, проследяване приключването на европейски програми и национални програми за заетост на местно ниво, оказващи влияние върху отпускането на помощите.

Необходимо е да се има предвид, че за отразяване на направените нормативни промени не е възможно да се прилага подходът за използване на отчетни данни за предходен период като разчетен показател, защото вече е налице коренна промяна в месечното подпомагане, както и значително еднократно увеличение на постоянните доходи-пенсии, заплати.

2. *Целевите помощи за отопление* се отпускат по реда на Наредба № РД-07-5/16.05.2008 г. за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление. Целевите помощи за отопление се отпускат през зимния период на хората в най-тежко социално положение, като се компенсира увеличението на цените на енергоносителите. Право на целева помощ за отопление имат лицата и семействата, чиито доход е по-нисък от индивидуално определен диференциран минимален доход за отопление.

Месечният размер на целевата помощ за отопление се определя на база левовата равностойност на 500 квтч електроенергия, от които 300 квтч дневна и 200 квтч нощна електроенергия, по осреднена крайна продажна цена на електроенергията за битов потребител към 31 октомври на текущата календарна година.

Помощите се отпускат след преценка на доходното, имущественото, здравословното състояние, възрастта и семейното положение, като основен приоритет са самотно живеещите възрастни хора, хората с трайни увреждания и родителите, които сами отглеждат децата си. Размерът на помощите се определя ежегодно, съобразно промените в цените на електроенергията.

Промяната в механизма за ценообразуването на тока за бита всяка година дава отражение върху целевото енергийно подпомагане. Към настоящия момент няма яснота, поради липса на информация по механизма по който ще се процедира при излизането на битовите потребители на пазара на електроенергия.

3. Изпълнението на ключовия индикатор *„Лица, бенефициенти на целеви социални програми и проекти в областта на социалното включване и социалната подкрепа“* ще допринесе за постигане на следните цели:

- подкрепа на социалните предприятия, регистрирани в регистъра по Закона за предприятията на социалната и солидарна икономика, при осъществяване на инициативи, които не могат да бъдат подкрепени по друг начин;
- изграждане на центрове и комплекси за предоставяне на социални услуги в общността, както и подобряване условията на живот на хората, настанени в специализирани институции за предоставяне на социални услуги;
- подобряване на материалната база на помещения, в които се предоставят социални услуги в общността, като акцент е поставен на услугите „домашен социален патронаж“ и „обществени трапезарии“;
- финансиране закупуването на оборудване и обзавеждане, както и извършване на по-малък обем ремонтни дейности, които не попадат в друг вид донорски програми;
- подобряване качеството на предоставяните социални услуги, преди всичко в по-малките общини;
- подпомагане на лица и семейства в затруднено положение, когато са изчерпани всички други нормативно определени възможности за решаване на проблемите по друг ред.

Ключовите индикатори спомагат за постигане на стратегическата цел в областта на политиката по социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете, която е насочена към гарантиране на социална подкрепа на най-уязвимите групи от населението и утвърждаване на равнопоставеността на жените и мъжете.

IV. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

• Кратко описание на обхвата на областта на политиката

Политиката за правата на хората с увреждания е свързана с универсалността, неделимостта и взаимната зависимост на всички права на човека и основни свободи и осигуряване на правни гаранции за недопускане на дискриминация по признак „увреждане“. Основният фокус е поставен върху създаване на условия и възможности за социално приобщаване и предоставяне на целенасочени подкрепящи и насърчителни мерки на уязвимите групи от хора с увреждания, имащи благоприятно въздействие върху качеството на живот и превенция от социалното изключване. Тази политика е тясно свързана с прилагането на интегриран подход с хоризонтално въздействие, обединяващ ресурсите в различни секторни политики. Развива се в съответствие с изпълнението на националните ангажменти, съгласно изискванията на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и при спазване на приоритетите на релевантните стратегически документи. Стратегическите цели в тази област са гарантиране на достъпа до ефективна социална подкрепа, повишаване възможностите за независим социален живот в условията на достъпна среда и активно участие на национално представителните организации на и за хората с увреждания в процеса на социално приобщаване на хората с увреждания.

За изпълнение на политиката допринасят второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на труда и социалната политика – АХУ и АСП.

• Отговорност за разпределението на публичните разходи за политиката

○ Консолидирани разходи по политиката, които ПРБ разходва пряко чрез бюджета и отговаря за разпределението/разчитането на разходи по други бюджети и ССЕС

Година	ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКА (в хил. евро) *Код 1500.04.00	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо административни	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
Проект 2026	Политика в областта на хората с увреждания	1 683 052,4	1 364 484,6	318 567,8	16 358,0	16 358,0	0,0	1 666 694,4	1 348 126,6	318 567,8
Прогноза 2027		1 481 888,9	1 408 821,1	73 067,8	15 794,7	15 794,7	0,0	1 466 094,2	1 393 026,4	73 067,8
Прогноза 2028		1 566 751,5	1 423 683,7	143 067,8	15 794,7	15 794,7	0,0	1 550 956,8	1 407 889,0	143 067,8

○ Информация за финансиране на дейности, услуги и други форми на въздействие за сметка на средства, които се планират и разходват по други бюджети и ССЕС в рамките на КФП, но не са от отговорност на ПРБ.

Държавните и местните органи в сътрудничество с национално представителните организации на и за хората с увреждания, национално представителните организации на работодателите и национално представителните организации на работниците и служителите създават условия и съдействат за реализирането на програми и проекти в областта на хората с увреждания. В своята дейност МТСП си взаимодейства с различни институции – МФ, МОН, МПРБ, МП, МЗ, МИИИ, МЕ, МТ, МК, ММС, МОСВ, МЗХ, МО, МТС, МВР, МВнР, НОИ, НСИ, ТЕЛК/НЕЛК и др.

Адаптирането на българското законодателство в неговата пълнота с изискванията на Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН е продължителен процес и неговото успешно протичане предполага активното включване и сътрудничество с неправителствени организации и хора с увреждания на всеки един етап на планиране на мерки, тяхното обсъждане, приемане, прилагане и мониторинг.

• **Ключови индикатори и целеви стойности**

Политика в областта на хората с увреждания	Мерна единица	Целева стойност		
Наименование на индикатора		Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028 г.
1. Месечна финансова подкрепа за хора с трайни увреждания	ср. мес. бр.	791 590	791 590	791 590
2. Механизъм лична помощ	ср. мес. бр.	87 600	93 300	93 300
3. Хора с увреждания, включени в мероприятия за рехабилитация и социална интеграция	брой	3 600	3 600	3 600
4. Организации на и за хора с увреждания с призната национална представителност с осигурена финансова подкрепа под формата на субсидия	брой	20	20	20

Стратегически приоритет на МТСП в областта на политиката за правата на хората с увреждания е гарантирането на правата на хората с увреждания. Политиката се развива в съответствие с изпълнението на националните ангажименти по прилагане на изискванията на ратифицираната Конвенция за правата на хората с увреждания на ООН, както и при спазване на приоритетите на релевантните стратегически документи.

Заложените индикатори и целеви стойности отчитат непосредствените резултати (ефекти) от интервенцията в подкрепа на хората с увреждания и на тази база позволяват да се оценява ефективността от провеждане на политиката за гарантиране на социалното им приобщаване.

Със *Закона за хората с увреждания* (в сила от 01.01.2019 г.) се уреждат по нов начин обществените отношения, свързани с упражняване на правата на хората с увреждания в Република България и мерките за оказване на адекватна социално-икономическа подкрепа с цел тяхното социално приобщаване. ЗХУ регламентира промяна в модела за определяне на финансовото подпомагане за хората с увреждания. Уреждат се видовете финансова подкрепа за хората с увреждания, като новата база за изчисляване на размера на подкрепата е линията на бедност – динамичен монетарен показател с ежегодна индексация, което предполага по-благоприятно икономическо положение. Финансовата подкрепа за хората с увреждания е предназначена за компенсиране на разходите, свързани с преодоляване на затрудненията, предизвикани от вида и степента на увреждане. Състои се от два компонента: месечна финансова подкрепа и целеви помощи, посредством заявена и установена потребност при индивидуално оценяване и при спазване на нормативните изисквания и условия. Със ЗХУ се въведе подход на индивидуална оценка с отчитане на волята и реалните потребности през възприятието на конкретния човек с увреждане, с което се извърши съобразяване с изискванията на Конвенцията за правата на хората с увреждания. ЗХУ разшири кръгът от лица, обект на новите форми на подкрепа, като се увеличава размерът на получаваните месечни финансови средства от хората с увреждания.

Също така, разпоредбата по чл. 95, ал. 1 от ЗХУ предвижда държавата да осигурява финансова подкрепа на организациите на и за хората с увреждания с призната национална представителност за дейности в областта на правата на хората с увреждания с цел тяхното социално приобщаване, под формата на субсидия от държавния бюджет.

С осигуряване финансирането на проекти на неправителствени организации в областта на рехабилитацията и социалната интеграция на хората с увреждания се постига партньорство на държавата с неправителствения сектор за реализиране на мероприятия, като обучения, различни видове арт терапии, придобиване на умения за самостоятелен живот, посещения на културни и други мероприятия, провеждане на фестивали, концерти и др. с активното участие на целевата група, както и разработване на помагала, наръчници и др., насочени към промяна на обществените възприятия за хората с увреждания и в тяхна подкрепа.

Законът за личната помощ, в сила от 01.01.2019 г., урежда условията и реда за предоставянето и ползването на лична помощ в Република България. Съгласно неговите разпоредби, личната помощ е механизъм за подкрепа за пълноценно участие в обществото, за извършване на дейности, отговарящи на индивидуалните потребности от личен, домашен или социален характер, и за преодоляване на бариерите на функционалните ограничения. Същата се

основава на гарантирана от държавата подкрепа, персоналните нужди и личен избор. Изпълнението на механизма „лична помощ“ способства за подпомагане на автономността на ползвателите му.

Въздействието в сферата на заетостта, жизнения стандарт и качеството на живот по отношение на уязвимите групи от хора с увреждания продължава да бъде основен акцент в законодателството в областта на тази политика, както и фокусът върху достъпността.

Ключовите индикатори спомагат за постигане на стратегическата цел в областта на политиката за правата на хората с увреждания, която е насочена към социалното приобщаване на хората с увреждания във всички области чрез създаване на условия и гаранции за равнопоставеност и упражняване на права, при стриктното придържане към индивидуалния подход на определяне на потребностите от адекватна подкрепа за пълноценно и ефективно участие на хората с увреждания и техните семейства в обществения живот, както и изпълнение на националните ангажменти по прилагане на изискванията на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.

V. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ

• *Кратко описание на обхвата на областта на политиката*

Политиката в областта на социалното включване е многосекторна политика, свързана с подобряване на целенасочеността на мерките и прилагане на интегриран подход за насърчаване на социалното включване, реализирана не само от Министерство на труда и социалната политика (МТСП), но и от други министерства и институции, включително и от местните и регионални власти. За постигане на целите на политиката за социално включване се прилагат редица законодателни мерки и се изпълняват стратегически документи и планове, приети на национално ниво, сред които Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030 (приета с Решение № 976 на Министерския съвет от 31.12.2020 г., изменена и допълнена с Решение № 368 на Министерския съвет от 02.06.2022 г.). Мерките, които ще се изпълняват в рамките на политиката, адресират стратегическата цел за насърчаване на социалното включване.

Стратегическата цел е насърчаване на социалното включване. Тази стратегическа цел се постига чрез прилагане на комплексни цели и мерки по политиките в сферата на образованието, здравеопазването, доходите, заетостта, социалните услуги и др. За постигането на стратегическите приоритети, свързани с гарантиране на правата на всички деца и осигуряване на равен достъп до качествени социални услуги и деинституционализация са предвидени стратегически под-цели, насочени към осигуряване на повече възможности за подкрепа на децата и семействата и продължаване на процеса на деинституционализация.

Съществена част от политиката за социално включване е предоставянето на материална подкрепа за семействата с деца и семействата, които полагат грижи за деца в риск. За тази цел политиката за социално включване в периода 2026-2028 г. ще бъде подкрепена с изпълнението на Бюджетна програма „Подкрепа за децата и семействата“.

• *Отговорност за разпределението на публичните разходи за политиката*

○ *Консолидирани разходи по политиката, които ПРБ разходва пряко чрез бюджета и отговаря за разпределението/разчитането на разходи по други бюджети и ССЕС*

Година	ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКА	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
	(в хил. евро) *Код 1500.05.00	Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
Проект 2026	Политика в областта на социалното включване	497 144,6	417 867,9	79 276,7	55 887,6	55 887,6	0,0	441 257,0	361 980,3	79 276,7
Прогноза 2027		455 091,6	418 020,9	37 070,7	53 007,9	53 007,9	0,0	402 083,7	365 013,0	37 070,7

Прогноза 2028		450 083,1	440 083,1	10 000,0	52 999,4	52 999,4	0,0	397 083,7	387 083,7	10 000,0
---------------	--	-----------	-----------	----------	----------	----------	-----	-----------	-----------	----------

○ *Информация за финансиране на дейности, услуги и други форми на въздействие за сметка на средства, които се планират и разходват по други бюджети и ССЕС в рамките на КФП, но не са от отговорност на ПРБ*

За изпълнението на политиката в областта на социалното включване МТСП си сътрудничи с различни институции – МФ, МОН, МРРБ, МП, МЗ, МИИИ, МВР, МВнР, НОИ, НСИ, ДАЗД, АСП, АКСУ, социалните партньори, общините, неправителствените организации и областни управи.

• **Ключови индикатори и целеви стойности**

Политика в областта на социалното включване	Мерна единица	Целева стойност		
Наименование на индикатора		Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028 г.
1. Подкрепа на деца в риск	ср. мес. бр. случаи	4 100	4 100	4 100
2. Еднократна помощ при раждане на дете	бр. деца	60 000	60 000	60 000
3. Еднократна помощ за ученици, записани в първи клас или са записани или продължават обучението си във втори, трети и четвърти клас по чл. 10а от ЗСПД	бр. деца	208 000	208 000	208 000
4. Еднократна помощ за ученици, записани в осми клас	бр. деца	50 000	50 000	50 000
5. Месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст	ср. мес. бр. деца	440 000	440 000	440 000
6. Месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане	ср. мес. бр. случаи	30 000	30 500	30 500

Деца са специфична уязвима група, в много по-голяма степен застрашени от риск от бедност и социално изключване, отколкото възрастните. Те са силно зависими от възрастните, с които живеят и не могат сами да осигурят своето съществуване. Отчитайки факторите, пораждащи бедност – безработица, ниско образование, ниски доходи и т.н., е от особена важност *да се предотврати предаването на бедността между поколенията*, да се намали възможността ограниченият достъп до пазара на труда и ниският образователен статус на родителите да се предаде на техните деца.

1. *Подкрепа на деца в риск* е показател, който обхваща следните интервенции:

- „*Превенция на изоставянето*“ е закрила на детето чрез информиране, съдействие, подпомагане и услуги. В подкрепа на работата по случаи на превенция на изоставянето на семейството се отпуска финансова помощ. Помощта е еднократна и може да се предоставя до шест пъти в годината. Тя се отпуска, за да посрещне определена нужда, възникнала извънредно и необвързана с издръжката на детето;

- „*Реинтеграция*“ е процес на трайно връщане на детето от настаняване извън семейството, в биологичното семейство или осиновяването му. За подкрепа на детето и семейството се отпуска финансова помощ. Помощта е еднократна и се предоставя до шест пъти в годината. Тя се отпуска, за да посрещне определена нужда, възникнала извънредно и необвързана с издръжката на детето;

- *Настанени деца при роднини и близки* – за деца, настанени за отглеждане при роднини или близки се отпускат финансови помощи за подкрепа на детето и семейството, в което то е настанено. Помощите са месечни и еднократни. База за определяне на финансовата помощ е линията на бедност за съответната година, която се определя с постановление на Министерския съвет. Месечните помощи се отпускат след проверка на доходите на семейството и се диференцират съобразно възрастта на детето. Еднократната помощ може да се отпуска до шест пъти в годината. Тя е различна от месечната и се отпуска, за да посрещне определена нужда, възникнала извънредно и необвързана с издръжката на детето;

- *Настанени деца в приемни семейства* – за деца, настанени за отглеждане в приемно семейство, се предоставят средства за отглеждане и възпитание на детето въз основа на сключен договор. Средствата са месечни и се диференцират съобразно възрастта на детето. База за определянето на размера им е линията на бедност за страната за съответната година, която се

определя с постановление на Министерския съвет. За отглеждане на детето в приемно семейство може да се предоставя и еднократна помощ до шест пъти в годината. Еднократната помощ е различна от средствата, предоставяни за отглеждане и възпитание и се отпуска за да посрещне определена нужда, възникнала извънредно и необвързана с издръжката на детето.

2. *Еднократната помощ при раждане на дете* се предоставя на майката при раждане на живо дете, независимо от доходите на семейството, когато детето не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето. Размерът на помощта се диференцира според поредността на децата, родени от майката, като за първо, второ и трето дете е по-висок. При раждане на близнаци, един от които е второ дете на майката, помощта се изплаща за всяко дете близнак в размера за второ дете. Ако до навършване на 2-годишна възраст на детето се установят трайни увреждания 50 и над 50 на сто, на майката се изплаща допълнителна еднократна помощ в размер, определен ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година.

3. *Еднократната помощ за ученици, записани в първи клас или са записани или продължават образованието си във втори, трети и четвърти клас*, се предоставя в пари и/или в натура на семействата, чиито деца са записани в съответния клас на училище, когато децата живеят постоянно в страната и не са настанени за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето. Помощта се отпуска независимо от дохода на семейството и е предназначена да покрие част от разходите в началото на учебната година. Еднократната помощ се предоставя и на настойника/попечителя, който отглежда детето, както и за деца, настанени в семейства на роднини или близки и приемни семейства по реда на чл. 26 от ЗЗДет. Размерът на еднократната помощ се определя ежегодно в закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година. Помощта се изплаща на два пъти, като 50 на сто от нейния размер се изплаща след влизане в сила на заповедта за отпускането ѝ, а остатъкът се изплаща в началото на втория учебен срок, ако детето продължава да посещава училище.

4. *Еднократната помощ за ученици, записани в осми клас*, се предоставя в пари и/или в натура на семействата, чиито деца са записани в осми клас на училище, когато децата живеят постоянно в страната и не са настанени за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето. Помощта се отпуска независимо от дохода на семейството и е предназначена да покрие част от разходите в началото на учебната година. Еднократната помощ се предоставя и на настойника/попечителя, който отглежда детето, както и за деца, настанени в семейства на роднини или близки и приемни семейства по реда на чл. 26 от ЗЗДет. Размерът на еднократната помощ се определя ежегодно в закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година. Помощта се изплаща на два пъти, като 50 на сто от нейния размер се изплаща след влизане в сила на заповедта за отпускането ѝ, а остатъкът се изплаща в началото на втория учебен срок, ако детето продължава да посещава училище.

5. *Месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст*, се предоставят в пари и/или в натура на семействата, чийто доход на член от семейството е по-нисък или равен на дохода по чл. 4а от ЗСПД, който се определя ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не може да бъде по-малък от предходната година. В зависимост от определения доходен критерий месечната помощ се отпуска в пълен размер или в размер 80 на сто от пълния размер на помощта. Размерът на помощите също се определя ежегодно в закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, като не може да бъде по-малък от предходната година. Помощта се отпуска, при условие че семейството живее постоянно в страната и детето: не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето; редовно посещава групите в детските градини или групите в училищата за задължително предучилищно образование на децата, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние; до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, редовно посещава училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние; има направени всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното му състояние; живее постоянно в страната. За семействата, които отглеждат деца с трайни увреждания, за децата, настанени по реда на чл. 26 от ЗЗДет., за децата със или без право на наследствена пенсия от починал

родител и за децата, които се отглеждат от техните самотни осиновители, помощта се отпуска без оглед на доходите на семейството. Помощта се предоставя за дете с трайно увреждане само в случай, че за детето не се получава месечна помощ по чл. 8д от ЗСПД. Месечната помощ се прекратява преди изтичане на срока, за който е отпускната, когато в рамките на един месец от учебната година са допуснати отсъствия повече от три дни от дете, посещаващо група за задължително предучилищно образование, и от 5 учебни часа от ученик, за които няма уважителни причини. В тези случаи месечната помощ може да бъде отпускната отново не по-рано от една година от датата на прекратяването.

6. *Месечните помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане* се предоставят на родители (осиновители), когато отглеждат деца с трайни увреждания, независимо от доходите на семейството, при условие, че детето живее постоянно в страната и не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето. Независимо от доходите на семейството, тези помощи се предоставят и на семействата на роднини или близки и приемните семейства, при които са настанени деца с трайни увреждания по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето. За всички деца с трайни увреждания помощта е предназначена за задоволяване на основните и специфичните поради увреждането потребности. За децата с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност, които се отглеждат от своите родители (осиновители), както и от семействата на роднини или близки и на доброволните приемни семейства, помощта се предоставя и за осигуряване на грижа и подкрепа в домашна и семейна среда. Размерът на месечните помощи за дете с трайно увреждане се определя ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България, като не може да бъде по-малък от предходната година и се определят в зависимост от степента на увреждането или степента на намалената работоспособност и в съответствие с предназначението им. Помощта се предоставя на семействата, отглеждащи деца с трайни увреждания, ако децата не са настанени на пълна държавна или общинска издръжка в лечебни заведения, както и в социални или интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа, за срок, по-дълъг от един месец.

Изборът на ключовите индикатори е продиктуван от необходимостта от подкрепа на децата и семействата с оглед превенция на рисковете за развитието им, достъп до детска грижа, училище, както и подкрепа на родителите. Заложените индикатори осигуряват прозрачност на изпълнение на политиката, финансов контрол и отчетност.

VI. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ЖИЗНЕНОТО РАВНИЩЕ, ДЕМОГРАФСКОТО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНИТЕ ИНВЕСТИЦИИ

• Кратко описание на обхвата на областта на политиката

Политиката в областта на жизненото равнище, демографското развитие и социалните инвестиции се разработва в съответствие с приоритетите, заложи в Националната програма за развитие България 2030, Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.), Закона за предприятията на социалната и солидарна икономика, Политиката за насърчаване развитието на корпоративната социална отговорност и е насочена към създаване на съвременни мерки, които да са хармонизирани с прилаганите политики на Европейския съюз за намаляване на бедността сред работещите, постигането на социална кохезия и създаването на равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи от населението, което е в пълно съответствие с утвърдените практики в страните-членки на ЕС за защита на доходите и жизнения стандарт на нископлатените работници и на „работещите бедни“, както и за прилагането на минимални стандарти за гарантиране на приемливо жизнено равнище. Посрещането на демографските предизвикателства има пряко значение за изпълнение на заложените приоритети. Повишаването на качествените параметри на възпроизводството на населението се превръща в основно предизвикателство пред демографската политика на страната в контекста на концепцията за устойчиво развитие в процеса на пълноправно европейско членство на България и изграждане на икономика, основана на знанията. Стратегическата цел на политиката в тази област е

усъвършенстване на инструментариума в съответствие с актуалните изисквания при формирането на минималните доходни показатели и задаване и развитие на стратегическа рамка за ефективна и ефикасна координация на изпълнението на демографската политика и насърчаване на активния живот на възрастните хора.

Социалната икономика и социалното предприемачество са израз на социалната ангажираност на държавата за стимулиране на предприемаческата активност на лица от уязвими групи. Политиката в тази област се осъществява в подкрепа на цифровия, социалния и зеления преход. Допринася за икономическата устойчивост на страната и социалното приобщаване на гражданите, както и за въвеждане на социални иновации. Социалните инвестиции и социалните иновации имат ключово значение за реализиране на социално отговорни и устойчиви практики, като въздействат и върху средата в областта на социалната икономика. Реализирането на дейности в областта на корпоративната социална отговорност, съвместно със заинтересованите страни от бизнеса, публичния и гражданския сектор осигурява важни ползи за предприятията по отношение на управлението на риска, спестяване на разходи, достъп до капитал, връзки с клиентите, управление на човешките ресурси, способност за иновации и се основава на ценности, върху които се гради по-сплотено и социално ангажирано общество. Дейностите в тази област допринасят за смекчаване на последиците от горепосочените преходи.

Приоритетите в областта на социалната икономика и корпоративната социална отговорност се реализират в изпълнение на Националната концепция за социална икономика и Закона за предприятията на социалната и солидарна икономика. Стратегическата цел в тази област е повишаване приноса на субектите от социалната и солидарна икономика и социалните инвестиции към БВП.

Приоритетите в областта на корпоративната социална отговорност се реализират в изпълнение на Рамковата политика за насърчаване развитието на корпоративната социална отговорност и устойчивост за периода 2025-2027 г., и са в контекста на новото Европейското законодателство в областта на социално отговорното корпоративно управление и дружествената дължима грижа. Стратегическата цел в тази област е създаване на условия, водещи до повишаване броя на социално отговорните предприятия и управленски практики.

- **Отговорност за разпределението на публичните разходи за политиката**

- Консолидирани разходи по политиката, които ПРБ разходва пряко чрез бюджета и отговаря за разпределението/разчитането на разходи по други бюджети и ССЕС

Година	ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКА	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
	(в хил. евро) *Код 1500.06.00	Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
Проект 2026	Политика в областта на	4 240,8	740,8	3 500	554,4	554,4	0	3 686,4	186,4	3 500
Прогноза 2027	жизненото равнище, демографското развитие и	12 818,8	818,8	12 000	632,4	632,4	0	12 186,4	186,4	12 000
Прогноза 2028	социалните инвестиции	12 818,8	818,8	12 000	632,4	632,4	0	12 186,4	186,4	12 000

- Информация за финансиране на дейности, услуги и други форми на въздействие за сметка на средства, които се планират и разходват по други бюджети и ССЕС в рамките на КФП, но не са от отговорност на ПРБ

За изпълнение на целите на политиката, МТСП си сътрудничи и координира своите действия с всички министерства, НОИ, НСИ, НСОБЪ, ИАБЧ, ДАЗД, БЧК, БАН, социални партньори,

неправителствени организации, комисиите към Народното събрание, европейски и международни организации и структури.

- **Ключови индикатори и целеви стойности**

Политика в областта на жизненото равнище, демографското развитие и социалните инвестиции	Мерна единица	Целева стойност		
Наименование на индикатора		Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028 г.
1. Коефициент на Джини	варира от 0 до 100	38,2	38	37,8
2. Разработен набор от практически мерки на базата на утвърдената Национална концепция за социална икономика	брой	-	1	-

Изборът на ключовите индикатори е обусловен от необходимостта за адекватна информационна осигуреност на политиката с оглед поддържането на обществената дискусия по тези важни за обществото ни теми, както и постигането на консенсус за политиките, които са необходими за постигане на качествен обрат.

1. Ключов индикатор *Коефициентът на Джини* е обвързан с Цел 3: *Намаляване на неравенствата* от Националната програма за развитие на България 2030 и се използва за статистическа характеристика на разпределението на разполагаемия доход между бедните и богатите в едно общество. Приема се, че той изразява тяхната неравномерност, като стойността 0 показва пълна еквивалентност или равнопоставеност, а стойност 100 – абсолютната ѝ липса.

По данни на НСИ Коефициентът на Джини е 37,7 за 2025 г.

2. Ключов индикатор *Разработен набор от практически мерки на базата на утвърдената Национална концепция за социална икономика* измерва стратегическа цел: „Повишаване приноса на субектите от социалната и солидарна икономика и социалните инвестиции към БВП“.